

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1982

BRNO 1984

Feststellungssondage in der Křížkovský Gasse Nr. 14 in Olomouc / Bez. Olomouc /. Im Juli 1982 verlief eine Vorsprungs-Feststellungssondage auf dem Hofe der ehemaligen Domherrresidenz. Die 1 m breite und 13 m lange Sonde hat man in nordsüdlicher Richtung gelegt. Sie deckte diese Schichtenabfolge ab: in einer Tiefe von ca. 1 m unter der Oberfläche war die Erde mit Ziegel-, Mörtel-, Steinbruchstücken, eisernen Nägeln und Beschlägen, Kachelscherben und Keramik aus dem 16. Jahrhundert vermischt. Darauf folgte eine Schicht dunkler Erde, die Holzkohlepartikeln und Scherbenmaterial aus dem 13. Jahrhundert sowie jungburgwallzeitliche enthielt. Stellenweise äusserten sich in ihr weisse aschige, rostige mergel- und gelbe mergelsandige Strieme. Diese Schicht war im nördlichen Teil der Sonde 40 cm, im südlichen schon 80 cm mächtig. Die Schicht von brauner Erde mit Lehmewurf und ebenfalls jungburgwallzeitlicher Keramik sass unter ihr im nördlichen Teil in einer Tiefe von 140 cm auf das Felsliegende, im südlichen, wo der Felsen erst in einer Tiefe von 250 cm lag, war sie durch eine Holzkohleschicht vom rotbraunen fetten Lehm mit Resten von Holz und Pflanzen getrennt, unter der sich das Liegende befand.

ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZY NA KŘÍŽKOVSKÉHO ULICI V OLOMOUCI V LETECH 1981 A 1982

/okr. Olomouc/

Drahomíra Kaliszová, Krajské vlastivědné muzeum Olomouc

V srpnu 1981 oznámili studenti, že při výkopu kanalizace ve východním křídle budovy bývalé kanovnické rezidence, nyní patřící FF UP, na Křížkovského ulici č. 12 nalézají střepy a kosti. Výkop hluboký 40 cm pod podlahou byl zahluoben v unavé kulturní vrstvě. Většina střepů je ze 12. až 14. stol., několik je z mladších období.

V říjnu byly vykopány kanalizační rýhy na dvoře. Na většině plochy protály vrstvy novověkých navážek, jen v severozápadní části dvora výkop prořízl tmavou kulturní vrstvou, v níž se jasně rýsovala vrstvička do červeně propálené hlíny v hloubce 80 cm. Z vyházené hlíny jsem sebrala střepy ze 12. a 13. stol. a zlomky zvířecích kostí.

V listopadu narazili dělníci pod podlahou místnosti v severním křídle budovy na studnu, zděnou z hrubě opracovaných pískovcových kamenů. Štírka vyzdívky byla 20-25 cm, průměr 130 cm. Na skálu jsme narazili v hloubce 600 cm. Zde se stěny dosud válcovité začly kónicky rozšiřovat, takže v hloubce 700 cm měla průměr 170 cm. Odtud se začala opět zužovat až na průměr asi 140 cm v hloubce 780 cm. V 900 cm začala natékat spodní voda. Výzkum jsme museli ukončit v dosažené hloubce 960 cm vzhledem ke stavebním podmínkám. Výplň studny tvořila sypká hlína s četnými úlomky cihel, hrudkami drobné malty, zlomky většinou zeleně polévaných kachlů s vegetabilními ornamenty, pásy železných kování. Ojedinelé byly zvířecí kosti a střepy keramiky ze 17. a 18. stol. V hloubce 580 cm jsme narazili na zbytky dutého dřevěného válce z vydlabaných kmenů stromů o průměru zhruba 30 cm. Spojovány byly železnými prstenci a pokračovaly kolmo dolů. Pravděpodobně to byl zbytek čerpacího zařízení. V hloubce 560 cm jsme našli groš Ferdinanda III. z r. 1627.

V únoru a březnu skrývali stavbaři půdu v centrální místnosti jižního křídla do hloubky 140 cm. Pod novověkými navážkami začínala v hloubce 110 cm černá uhlíkovitá vrstva, silná 20-30 cm, pokračující až do dna výkopu. Z vrstvy jsem vyzvedla drobné střepy s vysokým obsahem tuhy, pravděpodobně ze 13. stol., a jeden střep věteřovské kultury. Podél východní stěny vedl výkop až do hloubky 330 cm a na profilu bylo možno rozzeznat tyto vrstvy: pod navážkami sejevila šedá kamenitá hlína s množstvím uhlíků, začínající v hloubce 120 cm, pod ní ležela v hloubce 140 až 190 cm vrstva přepálené hlíny s uhlíky a kamením. Obě vrstvy oddělovala vrstvička uhlíků. Hlouběji pokračovala až na žluté písčité podloží do hloubky 270 cm vrstva tmavě šedé kompaktní hlíny se zrnky pískovce. Z přepálené hlíny pochází několik velkých kusů železné strusky, ze všech vrstev jsem získala jak střepy 13. stol., tak věteřovské.

Během července pokračovaly výkopy inženýrských sítí před budovou. Z výkopu přípojky kanalizace jsou z hloubky 120 až 160 cm střepy z keramiky a skleněných nádob 16. stol. a jeden halštatský střep, z výkopu přípojky plynu před průčelím domu č. 12 a 14 z hloubky 80 - 100 cm jsou střepy 12. a 13. stol.

Archäologische Funde in der Křížkovského Gasse in Olomouc in den Jahren 1981 und 1982 / Bez. Olomouc /. Während der Jahre 1981 und 1982 verliefen Bauherrichtungen des Hauses Nr. 12 in der Křížkovského Gasse in Olomouc. Sie brachten Funde, die eine Besiedlung vom 11. Jahrhundert belegen.

PŘEHLED VÝZKUMU 1982

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě: hmoždíř jevišovické kultury ze Svitávky /okr. Blansko/
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 400 kusů - neprodejné